

Pestprotocol

Daltonschool 't Schöppert

Inhoud

1. Waarom een pestprotocol?

2. Begripomschrijvingen

- 2.1 Plagen of pesten, wat is het verschil?
- 2.2 Voorbeelden van specifiek pestgedrag

3. De betrokkenen

- 3.1 Het gepeste kind
- 3.2 De pester
- 3.3 De meeloper

4. Aanpak van het pestprobleem

- 4.1 Uitgangspunten van het protocol
- 4.2 Protocollaire maatregelen
 - 4.2.1 Preventief
 - 4.2.2 Repressief
- 4.3 Concrete invulling
 - 4.3.1 Hulp aan het gepeste kind
 - 4.3.2 Hulp aan de pester
 - 4.3.3 Hulp aan de meeloper en de andere kinderen

5. Te verwachten problemen bij de aanpak van het pestprobleem

6. Digitaal pesten

Bijlage:

- Stroomschema
- 10 gouden antipestregels voor in klas
- Voorbeelden van digitaal pesten en wat te doen

1 **Waarom een pestprotocol?**

Openbare Daltonschool 't Schöppert wil haar kinderen een veilig pedagogisch klimaat bieden, waarin zij zich harmonieus en op een prettige en positieve wijze kunnen ontwikkelen.

Natuurlijk is het beter om het pesten te voorkomen door het scheppen van een goed pedagogisch klimaat. Daar gaat dan ook in eerste instantie de aandacht naar uit. De leerkrachten bevorderen deze ontwikkeling door het scheppen van een prettige en veilige (werk)sfeer in de klas en op het schoolplein. In veruit de meeste gevallen lukt dit door de ongeschreven regels aan te bieden en deze te onderhouden. Soms is het echter gewenst om duidelijker afspraken met de kinderen te maken en ze eventueel samen vast te leggen. Dat het respectvol met elkaar omgaan niet altijd als vanzelfsprekend wordt ervaren geeft aan dat we het kinderen moeten leren en daar dus energie in moeten steken. Ons pedagogisch uitgangspunt is dat alle kinderen met elkaar moeten *leren* omgaan.

Het proces van leren omgaan met elkaar verloopt in de meeste gevallen vanzelf goed, maar het kan voorkomen dat een kind met regelmaat door andere kinderen wordt gepest. Een kind kan zodanig emotioneel uit balans raken binnen de schoolomgeving dat de ongeschreven regels van de leerkracht niet meer voldoende veiligheid bieden en daarmee de gewenste ontwikkeling stagneert. In een dergelijk geval is het van groot belang dat de leerkracht onder ogen ziet dat er een ernstig probleem in zijn of haar groep is.

In een klimaat waarin het pesten gedoogd wordt, worden ook de pedagogische structuur en de veiligheid daarin ernstig aangetast. Voor 't Schöppert is dat een niet te accepteren en ongewenste situatie. Dit protocol is een vastgelegde wijze waarop we het pestgedrag van kinderen in voorkomende gevallen benaderen. Het biedt alle betrokkenen duidelijkheid over de impact, ernst en specifieke aanpak van dit ongewenste gedrag.

In dit protocol benoemen we verschillende begrippen, rollen van betrokkenen, uitgangspunten voor ons protocol, protocollaire maatregelen, concrete maatregelen en problemen die we tijdens onze aanpak kunnen tegenkomen.

Het actuele probleem rondom digitaal pesten wordt in een apart hoofdstuk beschreven.

In de bijlage hebben we een pagina opgenomen met daarop '10 gouden regels tegen het pesten' om in de klas te bespreken en eventueel op te hangen. Tot slot

hebben we een stroomschema opgenomen in de bijlage waarop de te zetten protocollaire stappen schematisch worden weergegeven.

2 Begripomschrijvingen

2.1 Plagen en pesten, wat is het verschil?

Iemand op het schoolplein een stevige duw geven kan plagen zijn, maar het kan net zo goed gaan om echt pestgedrag. We spreken over plagen wanneer kinderen min of meer aan elkaar gewaagd zijn en het vertoonde gedrag een uitnodigend karakter heeft om iets terug te geven vanuit een onschuldige sfeer. Het gaat dan om een prikkelend spelletje, dat door geen van de betrokkenen als bedreigend of echt vervelend wordt ervaren. Er is sprake van pedagogische waarden: door elkaar uit te dagen leren kinderen hun eigen en andermans grenzen (ver)kennen en leren ze in een veilige omgeving om te gaan met conflicten. Belangrijke vaardigheden in de ontwikkeling naar zelfstandigheid.

Het specifieke van pesten is daarentegen bedreigend van aard en heeft een systematisch karakter. De inzet van het pestgedrag is altijd macht door intimidatie. We spreken van pestgedrag als het met regelmaat gebeurt zodat de veilige omgeving van het gepeste kind wordt aangetast. Bij pestgedrag is er altijd sprake van een rolverdeling: de gepeste, de pester(s) en de meeloper(s).

2.2 Voorbeelden van specifiek pestgedrag

Verbaal:

- Vernederen: "Haal jij alleen de ballen maar uit de bosjes, je kunt niet goed genoeg voetballen om echt mee te doen". –
- Schelden: " Viespeuk, etterbak, sukkel" enz.
- Dreigen: "Als je dat doorvertelt, dan grijpen we je."
- Belachelijk maken, uitlachen bij lichaamskenmerken of bij een verkeerd antwoord in de klas.
- Kinderen een bijnaam geven op grond van door de kinderen als negatief ervaren kenmerken. (rooie, dikke, dunne, flapoor, centenbak enz.)
- Gemene briefjes schrijven om een kind uit een groepje te isoleren of echt steun te zoeken om samen te kunnen spannen tegen een ander kind.

Fysiek:

- Alles wat pijn kan doen: trekken en duwen, bijten, krabben, schoppen laten struikelen of zelfs spugen.

Intimidatie:

- Een kind achterna blijven lopen of een kind ergens opwachten.
- Iemand in de val laten lopen, de doorgang versperren of klem zetten tussen de fietsen.
- Dwingen om bezit dat niet van jou is af te geven.
- Een kind dwingen bepaalde handelingen te verrichten, bijvoorbeeld geld of snoep meenemen.

Isolatie:

- Steun zoeken bij andere kinderen zodat het kind niet wordt uitgenodigd voor partijtjes en leuke dingetjes.
- Uitsluiten: het kind mag niet meedoen met spelletjes, niet meelopen naar huis, niet komen op een verjaardag.

Stelen of vernielen van bezittingen:

- Afpakken van schoolspullen, kleding of speelgoed.
- Beschadigen en kapotmaken van spullen: boeken bekladden, schoppen tegen en gooien met een schooltas, banden van de fiets lek steken.

3 De betrokkenen

3.1 Het gepeste kind

Sommige kinderen hebben een grotere kans om gepest te worden dan anderen. Dat kan komen door uiterlijke kenmerken maar het heeft vaker te maken met het gedrag dat een kind laat zien. De wijze waarop een kind zijn of haar gevoelens beleeft en de manier waarop het kind dit uit is hiervan een voorbeeld. Kinderen die gepest worden doen vaak andere dingen dan de meeste leeftijdgenoten in hun omgeving. Ze spelen een ander instrument, doen aan een andere sport of zitten op een andere club. Ze zijn goed in specifieke vakgebieden of juist niet goed. Er zijn helaas aanleidingen genoeg om door anderen gepest te worden mits de pesters daar de kans voor krijgen vanuit hun situatie. Een pester kan zich immers het beste manifesteren in een omgeving die niet geheel veilig is.

Veel kinderen die worden gepest hebben een beperkte weerbaarheid. Ze zijn niet in staat daadwerkelijk actie te ondernemen tegen de pestkoppen en stralen dat dan ook uit naar hun kwelgeesten. Vaak zijn ze angstig en onzeker in een groep, ze durven weinig of niets te zeggen, omdat ze bang zijn om uitgelachen te worden. Deze angst en onzekerheid worden verder versterkt door het ondervonden pestgedrag, waardoor het gepeste kind in een vicieuze cirkel komt waar het zonder hulp zeker niet uitkomt.

Gepeste kinderen voelen zich vaak eenzaam, hebben in hun gepeste omgeving geen vrienden om op terug te vallen en kunnen soms beter met volwassenen opschieten dan met hun leeftijdgenoten. Jongens die worden gepest horen bijna nooit tot de motorisch beter ontwikkelde kinderen.

3.2 De pester

Kinderen die pesten zijn vaak, in tegenstelling tot de gepeste kinderen, fysiek de sterkste uit de groep. Ze kunnen zich permitteren zich agressief op te stellen en ze reageren vaak met de dreiging van geweld of de indirecte inzet daarvan. Een pester lijkt populair te zijn in een klas en dwingt populariteit in de groep af door te laten zien hoe sterk hij of zij is en wat hij of zij allemaal kan en durft. Met het vertoonde pestgedrag gaat ze dat makkelijk af en krijgen ze andere kinderen soms makkelijk mee. De pester heeft goed in de gaten welk kind een gemakkelijk pestobject is en als hij of zij zich al vergist dan wordt er direct gezocht naar een volgend slachtoffer. De potentiële meelopers (en zwijgende meerderheid) krijgen van de pester een onuitgesproken keuze voorgelegd die aan duidelijkheid niet te wensen overlaat: Je bent voor of je bent tegen me. De dreiging die hier vanuit gaat is groot en de keuze voor sommige kinderen snel gemaakt. Alles is immers beter dan door de pester zelf gepest te worden.

Het komt regelmatig voor dat een pestkop een kind is dat in een andere situatie zelf slachtoffer is of was. Om te voorkomen weer het mikpunt van pesten te worden, kan een kind zich bijvoorbeeld zelf als pester gaan opstellen en manifesteren: "Laten pesten doet pesten".

Meisjes pesten minder openlijk dan jongens en vaak op een subtiele manier waarbij de uitdaging naar het gezag ter plekke niet echt aan de orde is. Ze pesten meer met woorden, maken geniepige opmerkingen of sluiten andere kinderen buiten. Meisjes opereren minder individueel en meer met groepsvorming in de zin van er al dan niet bij te horen. Fysiek geweld komt bij deze groep pesters veel minder voor.

Een succesvolle pester leert niet om zijn agressie op een andere manier te uiten dan door het ongewenste pestgedrag te vertonen. Ook pesters hebben last op termijn van hun pestgedrag. Door hun verkeerde en vooral beperkte sociale vaardigheden hebben ze vaak moeite om vriendjes op lange termijn te maken en een vriendschap op te bouwen en te onderhouden op andere gronden dan die van macht en het delen in die macht. Pesters maken een abnormale sociale ontwikkeling door met alle gevolgen van dien voor de pester zelf.

3.3 De meelopers en de andere kinderen

De meeste kinderen zijn niet direct betrokken bij pesten in de actieve rol van pester. Sommige kinderen houden enige afstand en andere kinderen doen incidenteel mee. Dit zijn de zogenaamde "meelopers". Andere kinderen merken niet dat er gepest wordt of willen het liever niet weten en sluiten zich er voor af. Het specifieke kenmerk van een meeloper is de grote angst om zelf in de slachtofferrol te raken. Of ze vinden stoer gedrag wel interessant en denken in populariteit mee te kunnen liften met de pester in kwestie. Meisjes doen vooral mee met pesten om een vriendin te kunnen behouden.

Als kinderen actiever gaan mee pesten in een grote groep blijken ze zich minder betrokken en verantwoordelijk te voelen voor dat wat er met het gepeste kind gebeurt. Alles wat in een groep gebeurt laat het individueel denken al snel achter zich. Groepsgedrag kan zo leiden tot excessen die achteraf voor iedereen, inclusief de pesters zelf, onacceptabel zijn. Een gevaarlijke situatie!

4. Aanpak van het pestprobleem

Het is van groot belang daadwerkelijk actie te ondernemen tegen pestgedrag. Het moet duidelijk zijn dat pestgedrag nooit een groepsnorm mag zijn. Pesten is ongewenst gedrag, dit moet voor iedereen die betrokken is bij het onderwijs op 't Schöppert helder zijn. In het voorkomen, signaleren en aanpakken van pestgedrag ligt voor ieder van ons een belangrijke taak weggelegd.

4.1 Uitgangspunten bij ons pestprotocol

1. Als pesten en pestgedrag plaatsvindt, ervaren we dat als een probleem op onze school voor de leerkrachten, de ouders, de kinderen w.o. de gepeste kinderen, de pesters en de 'zwijgende' groep kinderen.
2. De school heeft een inspanningsverplichting om pestgedrag te voorkomen en aan te pakken door het scheppen van een veilig pedagogisch klimaat waarbinnen pesten als ongewenst gedrag wordt ervaren en in het geheel niet wordt geaccepteerd.
3. Leerkrachten en overblijfouders moeten tijdig inzien en alert zijn op pestgedrag in algemene zin. Indien pestgedrag optreedt, moeten leerkrachten en overblijfouders duidelijk stelling en actie ondernemen tegen dit gedrag. De verantwoordelijkheid blijft te allen tijde liggen bij de leerkrachten.
4. Wanneer pesten, ondanks inspanningen weer optreedt, voert de school de uitgewerkte protocollaire procedure uit.
5. Dit pestprotocol wordt door het hele team en de oudervertegenwoordiging (MR) onderschreven en ook alle ouders ter inzage aangeboden.

4.2 Protocollaire maatregelen

4.2.1. Preventief

1. De leerkracht bespreekt met de leerlingen de algemene afspraken en regels in de klas als normaal gebruikelijk aan het begin van het schooljaar. Het onderling plagen en pesten wordt hier benoemd en besproken in alle groepen van de school en vanaf groep 3 t/m 8 worden de regels van het pestprotocol expliciet besproken. (zie bijlage 'de 10 gouden antipestregels')
2. Indien de leerkracht aanleiding daar toe ziet, besteedt hij of zij expliciet aandacht aan pestgedrag in een groepsgesprek.

4.2.2. Repressief

1. Indien er sprake is van pest incidenten dan wordt dat met de betrokken kinderen besproken door de leerkracht van het gepeste kind. Dit gesprek staat niet op zichzelf maar wordt regelmatig herhaald om het probleem aan te pakken. Van dit gesprek worden aantekeningen gemaakt in het leerlingvolgsysteem van zowel de pester als het gepeste kind. (chrono's). Het team van collega's en de Intern Begeleider worden tevens geïnformeerd.
2. Indien er sprake is van herhaald pestgedrag worden de ouders van de pester in het bijzijn van de pester op de hoogte gesteld van de ongewenste gebeurtenissen in een gesprek op school. Aan het eind van dit oudergesprek worden de afspraken met de pester uitdrukkelijk doorgesproken en ook vastgelegd in de chrono. Ook de op te leggen sancties bij overtreding van de afspraken worden daarbij vermeld. Gedacht kan worden aan uitsluiting van met name de situaties die zich in het bijzonder lenen voor pestgedrag. Daarbij kan gedacht worden aan: buitenspelen, overblijven, bewegingsonderwijs, excursies, schoolreisjes en bibliotheekbezoek. De directeur van de school wordt uiterlijk in dit stadium op de hoogte gesteld van de gesprekken met de kinderen en de ouders en kan de gemaakte afspraken terugvinden in de digitale chrono's van de desbetreffende kinderen.
3. Indien het probleem zich toch blijft herhalen meldt de leerkracht dit gedrag aan de directeur van de school. De leerkracht overhandigt de directeur een gedocumenteerd protocol met daarin de data van de gebeurtenissen, de data en inhoud van de gevoerde gesprekken en de vastgelegde afspraken zoals die gemaakt zijn om het pesten aan te pakken.
4. De directeur roept de ouders op school voor een gesprek. Ook het kind kan in dit eerste directie gesprek betrokken worden. De directeur gaat uit van het actuele chrono en de hierboven genoemde documentatie van de leerkracht. De chrono wordt nadien door de directeur aangevuld met de laatste gespreksnotities en afspraken.
5. Indien het gedrag niet verbetert kan er een verwijzing plaatsvinden naar een maatschappelijk zorginstelling zoals Jeugdzorg van de GGD of Mediant. De ouders kan het advies gegeven worden een particuliere kinderpsycholoog in te schakelen.
6. Indien het pestgedrag van de pester niet aanzienlijk verbetert, en /of de ouders van het kind werken onvoldoende mee om het probleem aan te pakken kan de directeur van de school overgaan tot bijzondere maatregelen. Zoals: isoleren van de pester of een tijdelijke schorsing met een maximum van drie dagen. Uiteindelijk kan de ouders geadviseerd worden hun kind aan te melden op een andere school.
7. Mochten alle gesprekken en maatregelen niet afdoende resultaat opleveren dan zal de ouders geadviseerd worden hun kind aan te melden bij een andere school.
8. Een en ander wordt zorgvuldig gedocumenteerd in het digitale leerlingvolgsysteem van de school. (chrono)

Voor een schematische uitwerking van de bovenstaande stappen bevindt zich in de bijlage een stroomschema dat stap voor stap gevolgd kan worden.

4.3 Concrete invulling

Formulieren en procedures leiden op zichzelf niet tot het verdwijnen van ongewenst gedrag. Wel is het belangrijk om in zaken als pestgedrag duidelijk te monitoren hoe het verloop van een casus wordt behandeld want er is veel tijd mee gemoeid en er zijn ook vele betrokkenen. Onderstaande tekst geeft concrete invullingen en handreikingen in het pedagogisch handelen vanuit de professionele schoolomgeving.

Indien een leerling niet aan de leerkracht durft te vertellen dat hij of zij wordt gepest, kan de leerling naar een leerkracht van eigen keuze gaan. Op dát moment voor dié leerling de vertrouwenspersoon. Deze leerkracht koppelt het probleem vervolgens terug naar de direct betrokken leerkracht. Geheimhouding van dit probleem moet bij deze terugkoppeling natuurlijk gewaarborgd zijn.

De leerkracht heeft een zeer belangrijke rol. De leerkracht zal helder en duidelijk moeten maken dat dit ongewenste gedrag volstrekt niet geaccepteerd wordt.

De leerkracht biedt in eerste instantie de gepeste leerling bescherming, spreekt zwaar en ernstig met de pester en richt zich vervolgens op de zwiigende middengroep en de meelopers. Ouders worden op de hoogte gebracht.

Niet in alle gevallen zal een gepest kind een leerkracht opzoeken om zijn of haar verhaal te doen. Soms signaleren andere kinderen uit de klas pestgedrag. Ook deze melding zal serieus genomen worden door de leerkracht en zal er een gesprek plaatsvinden met de betrokken kinderen. De procedure blijft gelijk.

4.3.1 Hulp aan het gepeste kind

De begeleiding van het gepeste kind is van groot belang. Het kind is eenzaam en slachtoffer en heeft recht op zorg vanuit de school. Naast het voorkomen van nieuwe ongewenste ervaringen staat het verwerken van de ervaringen. Dit gebeurt door achtereenvolgens:

Gesprekken met de vertrouwenspersoon, bij voorkeur de leerkracht van het kind. Bij het monitoren van ontwikkelingen is het van belang naast incidentele momenten ook vaste momenten van gesprek in te bouwen waarin het kind gevraagd wordt naar de gewenste vooruitgang. Het doel is tweeledig: zowel het signaleren van nieuwe prikkels als het verwerken van de eerdere ervaringen.

Schriftelijke verwerking door het kind kan eveneens een goede mogelijkheid zijn. Zeker voor kinderen die minder makkelijk praten over dat wat ze bezig houdt. Het kind krijgt de beschikking over een "verwerkingsschriftje" dat op elk gekozen moment door het kind kan worden ingevuld in én buiten de reguliere schooltijd om. Het gaat hier om een vertrouwelijk instrument van kind en leerkracht. Het kind krijgt op die manier de gelegenheid de traumatische ervaringen van zich af te schrijven/tekenen en te delen met iemand.

Mocht de geboden hulp vanuit de school niet voldoende blijken dan zal in overleg met de ouders eventueel extern hulp gezocht kunnen worden.

4.3.2 Hulp aan de pester

De pesters hebben ook recht op hulp. Zij zijn niet in staat om op een normale wijze met anderen om te gaan en hebben daar onze hulp bij nodig. Die hulp kan bestaan uit de hierna beschreven activiteiten.

Er zal een gesprek plaatsvinden vanuit het protocol waarin ondubbelzinnig zal worden aangegeven welk gedrag niet geaccepteerd wordt op de school. Dit gesprek wordt gevoerd als een slechtnieuwsgesprek. Er wordt een duidelijke afspraak gemaakt voor een vervolggesprek op termijn ongeacht de ontwikkelingen. Er worden maatregelen (sancties) afgesproken indien het pestgedrag toch weer voorkomt. Het pestgedrag wordt binnen het team van de school gemeld zodat al het personeel alert kan reageren. Indien deze activiteiten geen oplossingen bieden voert de leerkracht een aantal probleemoplossende gesprekken met de leerling waarbij getracht zal worden de oorzaak van het pesten te achterhalen. Daarnaast proberen we de pester gevoelig te maken voor hetgeen hij/zij aanricht bij het gepeste kind. Er wordt een schriftelijk verslagje van gemaakt in de chrono. De ouders worden geïnformeerd.

Als het pestgedrag blijft voortduren zal de school externe expertise in zetten. De ouders wordt geadviseerd eveneens extern hulp te zoeken.

Indien dit alles niet leidt tot een verbetering zal vervolgens tot schorsing worden overgegaan en zal de ouders geadviseerd worden op zoek te gaan naar een andere school voor hun kind.

4.3.3 Hulp aan de meelopers

De meelopers en/of de zwijgende middengroep is van cruciaal belang voor de aanpak van het pestprobleem. Zodra deze groep in beweging is gebracht zal de pester minder te vertellen hebben. Voor deze kinderen is het belangrijk dat ze een vertrouwenspersoon weten te vinden die ze geheimhouding garandeert. Omdat voor deze kinderen groepsdruk van grote invloed is helpt het hen om positieve medestanders te hebben. De leerkracht kan helpen deze te vinden.

4.3.4 Hulp aan de ouders

Voor de ouders van het gepeste kind is het van belang dat de school ernst maakt met de aanpak van het pesten. Met de ouders van het gepeste kind zal overleg zijn over de aanpak en de begeleiding van hun kind.

De ouders van de pesters moeten absoluut op de hoogte zijn van wat er met hun kind gebeurt. Zij hebben er recht op te weten dat hun kind in sociaal opzicht bepaald zorgwekkend gedrag vertoont dat dringend verbetering behoeft.

De ouders van de zwijgende middengroep en de meelopers moeten zich bij de leerkracht kunnen melden als zij van hun kind vernemen dat er een kind gepest wordt. Ook voor ouders moet een klimaat geschapen worden waarin het duidelijk is dat de school open staat voor dit soort meldingen.

Ouders kunnen hun kinderen zeggen dat zij het verschrikkelijk vinden als kinderen elkaar pesten. Dat als hun kind het ziet, het zeker niet mee moet pesten, maar stelling moet nemen. Indien het kind die stelling niet durft te

nemen, het altijd aan de ouders of aan de leerkracht moet vertellen. Praten over pesten is fundamenteel iets anders dan klikken.. Ouders kunnen hun kind daarin ondersteunen en begeleiden.

5. Te verwachten problemen bij de aanpak van pesten

Een gepest kind schaamt zich vaak voor zijn gedrag, het voldoet niet aan normen die de ouders graag in hun kinderen terugzien: een vrolijk en vooral onbezorgd kind dat zelfstandig in staat is zijn boontjes te doppen. Pesten is een groot probleem voor kinderen en zorgt ook voor een evenredig groot probleem bij de erkenning en de aanpak ervan. Veel gepeste kinderen doen er dan uiteindelijk ook maar het zwijgen toe en vereenzamen. De angst wordt aanvankelijk nog groter als het pesten bespreekbaar gemaakt wordt door de ouders, waardoor het gepeste kind eens te meer met de gevolgen van het pesten kan worden geconfronteerd. Als represaille kan er in nog heviger mate gepest worden dan daarvoor al het geval was.

De pester zelf ziet zich in zijn machtsspel bedreigd en dat moet ten koste van alles voorkomen worden. Soms blijken de pesters echter net zo opgelucht als de slachtoffers bij een duidelijke aanpak. Er wordt immers ook aandacht besteed aan hun onmacht om normaal met andere kinderen een relatie op te bouwen. Bij een aantal pesters is dat hun liefste wens waardoor ze echter helaas onmachtig zijn door het ontbreken van het hanteren van de juiste vaardigheden.

Ook is het goed om te weten dat er bij de groep meelopers en/of de zwijgende groep altijd kinderen zijn die zich schuldig voelen omdat ze niet op kunnen komen voor het slachtoffer door actief te helpen of een volwassene te hulp te roepen. Belangrijk voor deze groep, zoals al eerder genoemd, is dat ze de weg weten te vinden naar iemand die ze kunnen vertrouwen en waar ze met hun schuldgevoel bij terecht kunnen.

Ouders van kinderen hebben vaak moeite om hun kind terug te zien in de rol van meeloper of pester. Ouders beschikken niet altijd over de juiste informatie en hebben veelal weinig kennis van het zich op beperkte schaal voordoen van conflictsituaties tussen groepen kinderen. Vergelijkingsmateriaal is bij hen meestal niet voorhanden. Een pester op school hoeft zich in de thuissituatie niet als pester te manifesteren. Sommige ouders zien ook de ernst van de situatie onvoldoende in. Zij vertalen het pestgedrag van hun kind in weerbaar gedrag.

Echter, hun kind maakt een abnormale ontwikkeling door met grote risico's op normatief afwijkend gedrag op latere leeftijd. Dit kan grote gevolgen hebben. Andere ouders zien pesten als slechts wat onschuldige kwajongensstreken. De slogan: "Ach iedereen is wel eens gepest, u toch ook?" , "geeft de visie van de

ouders op dit gedrag aardig weer. Behalve de pester moeten dus ook vaak de ouders doordrongen worden van het ongewenste karakter voor alle betrokkenen van het vertoonde pestgedrag.

6. Digitaal pesten

Vormen van digitaal pesten

Anonieme berichten versturen via MSN en SMS, schelden, roddelen, bedreigen, foto's van mobieltjes en webcam op internet plaatsen, privégegevens op een site plaatsen, wachtwoorden en credits stelen en misbruiken, haatprofielen aanmaken, virussen sturen, happy slapping, en het versturen van een e-mail bom. 20% van de leerlingen heeft te maken met digitaal pesten.

Effecten

De effecten van digitaal pesten kunnen erger zijn dan bij traditioneel pesten. Opnames die via de webcam worden gemaakt, worden vastgelegd door een ander. Deze opnames verdwijnen nooit meer. Over de hele wereld kan een foto op een site staan. Foto's die eenmaal op internet staan zijn soms niet meer te verwijderen.

Verantwoordelijkheid van de school

Soms gebeurt pesten buiten de school. Toch heeft de school er veel last van. Het ruziën en pesten gaat op school door. Schoolresultaten lijden eronder. Er ontstaat een onveilig klimaat. Kinderen kunnen minder goed leren. Pesten heeft effect op het schoolklimaat.

Preventief en repressief

1. Toepassen van het pestprotocol.
2. Leerlingen bewust maken van de gevaren op internet, de effecten van digitaal pesten en de strafbare feiten.
3. Afspreken van internetgedrag en samen met de leerlingen regels maken.
4. Pesten bespreekbaar maken in de klas en leerlingen elkaar daarop laten aanspreken.
5. Sancties van het pestprotocol consequent toepassen.
6. Schoolreglement aanpassen. Bijvoorbeeld: "het maken van opnames van medeleerlingen en leerkrachten zonder toestemming kan leiden tot schorsing/verwijdering/disciplinaire maatregelen"
7. Informeren van medewerkers in de school (ook onderwijsondersteunend personeel) is noodzakelijk. Een studiemiddag zorgt dat medewerkers up to date met hun kennis zijn.
8. Ouders eventueel informeren door een ouderavond. Ouders zijn in het algemeen niet goed op de hoogte van wat hun kind op internet doet. Alleen door met de ouders samen te werken is digitaal pesten aan te pakken.
9. Laat leerlingen het Diploma Veilig Internet behalen, zie de website [Ik Surf Veilig](#).

Zie bijlage 3 voor concrete voorbeelden en informatieve tips en sites.

Word je gepest, praat er thuis en op school over.

Je mag het niet geheim houden!

De 10 gouden antipestregels :

1. Je beoordeelt andere kinderen niet op hun uiterlijk.
2. Je sluit een ander kind niet buiten van activiteiten.
3. Je komt niet zonder toestemming aan de spullen van een ander kind.
4. Je scheldt een kind niet uit en je verzint geen bijnamen.
5. Je lacht een ander kind niet uit en je roddelt niet over andere kinderen.
6. Je bedreigt elkaar niet en je doet elkaar geen pijn.
7. Je accepteert een ander kind zoals hij of zij is.
8. Je bemoeit je niet met een ruzie door zomaar partij te kiezen
9. Als je zelf ruzie hebt, praat het eerst uit lukt dat niet dan meld je dat bij de overblijfkraft of de leerkracht.

10. Als je ziet dat een kind gepest wordt vertel je dat aan de leerkracht. Dat is geen klikken!!!

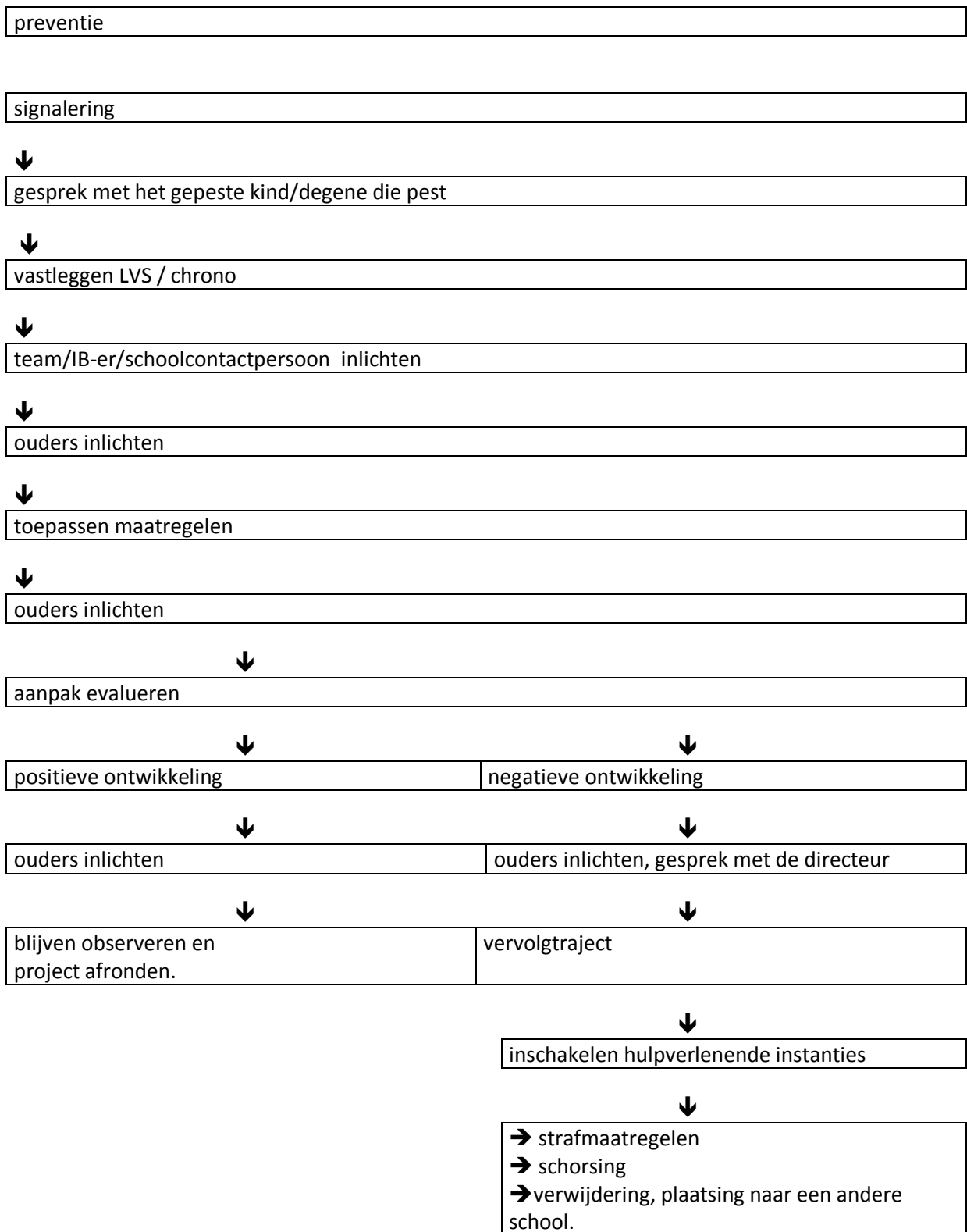
Is er dan verschil tussen klikken en klagen?

Nou en of!!!

Bij klikken wil je dat de ander straf krijgt,

bij klagen hoop je dat het ongewenste pestgedrag ophoudt!

Het pestprotocol in schema

Voorbeelden van digitaal pesten en wat te doen?

Voorbeeld 1:

Een blootfoto van een leerling is op het internet geplaatst:

- Luister naar de leerling.
- Toon begrip en veroordeel niet.
- Neem contact met de ouders op.
- Meld dit bij de contactpersoon of vertrouwenspersoon.
- Meld dit bij de provider met verzoek tot verwijdering van de foto.
- Zet jouw provider in dit emailadres: abuse@provider.nl
- Adviseer de ouders aangifte bij de politie te doen.
- Probeer de dader te achterhalen.
- Voer maatregelen richting dader uit.

Voorbeeld 2:

Een leerling wordt steeds lastig gevallen (stalking):

- Leer de leerling assertief te zijn: nee zeggen, contact afsluiten.
- De leerling niet laten ingaan op de stalker.
- Breng de ouders op de hoogte.
- Adviseer de ouders en de leerling om bewijslast te verzamelen.
- Adviseer de ouders aangifte bij de politie te doen.

Voorbeeld 3:

Over een leerling wordt geroddeld via social Media:

- Geef steun en luister naar de leerling.
- Adviseer de leerling berichten te bewaren en op te slaan.
- Probeer de dader te achterhalen via systeembeheerder en slachtoffer.
- Bespreek het met de mentor/trouwenspersoon.
- Spreek de pesters aan.
- Voer eventueel een klassengesprek.
- Neem contact met de ouders op.

Probeer de dader op te sporen. Soms is de identiteit van de dader te achterhalen door uit te zoeken van welke computer op school het bericht is verzonden. Je gebruikt daarvoor de zogenaamde logfiles

van de school-server (centrale computer). Vanzelfsprekend heb je daar wel (technische) ondersteuning van een ICT-coördinator, systeembeheerder, en/of externe beheerder voor nodig.

Ga na wanneer het bericht verstuurd is en welke klas op dat moment gebruik maakte van de computers. De stijl van het bericht en eventuele taalfouten kunnen de dader verraden. De dader kan wellicht ook worden gevonden door in de klas te praten over wat er is gebeurd. Soms is het niet mogelijk een dader te achterhalen en zit er niets anders op dan het effect te minimaliseren. Dat kan het beste door het slachtoffer op het hart te drukken niet te reageren op haatmail of andere ongewenste berichten.

Blokkeren van afzenders

Sommige programma's hebben de mogelijkheid om specifieke afzenders te blokkeren. Verwijs ouders naar onderstaande websites voor meer informatie. Op den duur loont het wellicht de moeite de leerling een nieuw mailadres te geven. Vertel je leerlingen dat ze altijd heel voorzichtig moeten zijn met het doorgeven van hun mailadres aan anderen.

Digitaal pesten is strafbaar

Er zijn verschillende vormen van digitaal pesten die strafbaar zijn. Daar kun je hier meer over lezen: Digitaal pesten wat is strafbaar? Leerlingen realiseren zich dat vaak niet. Ook wanneer het slachtoffer lichamelijk letsel of materiële schade is toegebracht, kan de politie worden ingeschakeld.

Informatieve websites over digitaal pesten

www.mijnleerlingonline.nl

www.dekinderconsument.nl

www.iksurfveilig.nl

www.internetsoa.nl

www.i-respect.nl